



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýľovou, Ph. D. ve věci

žalobce: P. K.
žalobkyně: L. O.
oba st. přísl. X
oba t. č. pobytem X

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
Odbor azylové a migrační politiky
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 12. 2021, č. j. OAM-941/ZA-ZA11-D07-2021 a č. j. OAM-940/ZA-ZA11-D07-2021,

takto:

- I. Žaloba žalobce proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 12. 2021, č. j. OAM-940/ZA-ZA11-D07-2021, **se zamítá.**
- II. Žaloba žalobkyně proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 12. 2021, č. j. OAM-941/ZA-ZA11-D07-2021, **se zamítá.**
- III. Žalobci **nemají právo** na náhradu nákladů řízení.
- IV. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaný shora označenými rozhodnutími (dále jen „napadená rozhodnutí“), která nabyla právní moci dne 10. 12. 2021, rozhodl o žádostech žalobce a žalobkyně (dále též jen „žalobci“), o udělení mezinárodní ochrany tak, že tyto žádosti jsou nepřijatelné podle § 10a odst. 1 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), řízení o udělení mezinárodní ochrany zastavil podle § 25 písm. i) zákona o azylu a určil, že státem příslušným k posouzení podané žádosti podle čl. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „nařízení Dublin III“), je Spolková republika Německo. Jádrem sporu je otázka, zda žalovaný v souvislosti s postupem podle nařízení Dublin III řádně posoudil (ne)existenci systémových nedostatků v Německu, pokud jde o azylové řízení a podmínky přijetí žadatelů o udělení mezinárodní ochrany.

II. Napadené rozhodnutí a související skutkové okolnosti

2. Žalobci jsou manželé. K žádostem o udělení mezinárodní ochrany sdělili, že cestovali letecky z vlasti společně do Polské republiky dne 23. 8. 2021. Z Varšavy pokračovali ihned do Berlína, kam dorazili dne 24. 8. 2021, a zde požádali o mezinárodní ochranu. Žádost žalobce byla zamítnuta, proti čemuž žalobce podal žalobu k soudu, o žádosti žalobkyně před jejich odjezdem do České republiky rozhodnuto nebylo. V Německu setrvali do 8. 11. 2021, kdy vlakem přicestovali do České republiky. Hlavním důvodem podání žádostí o mezinárodní ochranu jsou zdravotní problémy žalobce; ten má obtíže se srdcem a žaludkem, je po infarktu, potýká se s hemeroidy, má bolesti zad a rovněž trpí chronickým zánětem očí a bolestmi hlavy. Ve vlasti mají též problémy se synem žalobce, který si nemůže zvyknout na to, že se žalobce znovu oženil. Měli vlastní peníze na léčbu (700 EUR), v Německu jim ale nepomohli, jsou tam bezcitní lidé. Na doporučení známých odcestovali do České republiky.
3. Žalovaný v napadených rozhodnutích s odkazem na příslušná ustanovení nařízení Dublin III konstatoval, že v případě žalobců nebylo naplněno žádné z kritérií, které by určilo příslušnost České republiky k posouzení jejich žádostí o udělení mezinárodní ochrany. Žalobcům byly sejmuty otisky prstů a poslány do systému EURODAC. Ze záznamu o výsledku porovnání otisků prstů v tomto systému jednoznačně vyplynulo, že žalobci podali žádost o mezinárodní ochranu dne 30. 8. 2021 ve Spolkové republice Německo. Německo je proto podle nařízení Dublin III příslušné k posouzení žádostí o mezinárodní ochranu žalobců a je povinno žalobce přijmout zpět na své území.
4. Následně se žalovaný zabýval tím, zda v případě Německa existují závažné důvody se domnívat, že dochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a podmínky přijetí žadatelů, které by dosahovalo možného rizika nelidského či ponižujícího zacházení. V tomto ohledu žalovaný vycházel zejména z dokumentu Informace OAMP, Německo, ze dne 17. 2. 2021 a rovněž poukázal na to, že na úrovni Evropské unie nebylo vydáno žádné závazné rozhodnutí pro členské státy Evropské unie nebo Rady Evropy, které by jednoznačně deklarovalo systematické nedostatky řízení ve věci mezinárodní ochrany a přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu v Německu, dosahující dokonce

rizika nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu Listiny základních práv EU. Rovněž Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky nevydal žádné stanovisko, aby se členské státy EU zdržely transferu žadatelů o mezinárodní ochranu do Německa (jak to v minulosti zcela jednoznačně učinil v případě Řecka). Německo je rovněž považováno za bezpečnou zemi původu, ratifikovalo a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a umožňuje činnost právnickým osobám, které na dodržování těchto práv dohlíží; o udělení mezinárodní ochrany zde ročně požádají desetitisíce uprchlíků. Dále žalovaný uvedl, že dne 15. 11. 2021 požádal o přijetí žalobců zpět a dne 17. 11. 2021 obdržel informace, že Spolková republika Německo uznala svou příslušnost k posouzení žádosti žalobců o mezinárodní ochranu.

5. Žalovaný se následně zabýval tím, zda v případě žalobců nejsou dány humanitární důvody pro sloučení rodiny či kulturní důvody pro účely aplikace čl. 17 nařízení Dublin III. Uvedl, že žalobci na území České republiky nemají žádné příbuzné ani blízké sociální vazby. Německo je příslušné k dokončení řízení o žádosti žalobkyně o mezinárodní ochranu, ve věci rozhodnutí o žádosti žalobce se vede soudní řízení. Ve vztahu k pobytu v Německu žalobci námitky nevyjádřili, měli zde zajištěno ubytování a pravidelně dostávali prostředky k tomu, aby si opatřili základní životní potřeby. V ubytovacím zařízení v Německu byl zdravotní stav žalobce posouzen lékařem, který navrhl další vyšetření dle aktuálních kapacit. Dle zjištěných informací mají všichni žadatelé o mezinárodní ochranu v Německu nárok na zajištění akutní zdravotní péče. K výhradám ohledně odevzdání finanční hotovosti žalovaný uvedl, že i Česká republika může žádat po žadateli o mezinárodní ochranu o úhradu části nákladů spojených se zajištěním pobytu v pobytových zařízeních Ministerstva vnitra dle § 42 odst. 3 zákona o azylu.

III. Žaloba

6. Žalobci nejprve obecně nejprve obecně namítli porušení § 3 (nebyl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti), § 50 odst. 3 (žalovaný nezjistil všechny rozhodné skutečnosti), § 68 odst. 3 (nedostatečné odůvodnění napadených rozhodnutí) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, a čl. 3 odst. 2 ve spojení s čl. 17 nařízení Dublin III (nebyly dostatečně zkoumány systematické nedostatky ve státě, do kterého by měli být žalobci předáni).
7. Žalovaný podle žalobců nedostal povinnosti dostatečně se zabývat otázkou, zda podmínky přijetí v členském státě EU, který je v souladu s nařízením Dublin III příslušný k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu, nevykazují takové systémové nedostatky, že hrozí nelidské nebo ponižující zacházení s žadateli (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2015, č.j. 1 Azs 248/2014 – 24, usnesení téhož soudu ze dne 7. 5. 2015, č. j. 9 Azs 29/2015 – 19). Posouzení žalovaného je pouze obecné a zcela formální, stejný způsob hodnocení využívá žalovaný v každém svém rozhodnutí, kterým se v souladu s nařízením Dublin III určuje jiný členský stát jako příslušný k žádosti o mezinárodní ochranu.
8. Domněnka, dle které státy participující na dublinském systému dodržují základní práva žadatelů o mezinárodní ochranu, je vyvratitelná (srov. rozhodnutí ESLP ve věci M. S. S proti Belgii a Řecku), dle judikatury Evropského soudu pro lidská práva je povinností předávajícího státu provést důkladné a individuální posouzení situace dotčené osoby.

Neexistence rozhodnutí ESLP nebo Soudního dvora EU o nemožnosti navrácení žadatelů o mezinárodní ochranu do Německa automaticky neznamená, že lze rezignovat na posouzení aktuální situace v tomto státě. Argument, že v Německu žádají o mezinárodní ochranu tisíce uprchlíků, nasvědčuje tomu, že azylový systém je zde nadmíru zatížen a žádosti nemusí být dostatečně rychle posuzovány, tj. rozhodnutí nemusí být přijímána v přiměřené době, jak požaduje čl. 12 odst. 1 písm. e) směrnice 2013/32/EU o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“).

9. Žalobci dále obecně poukázali na zprávu Asylum Information Database (AIDA), podle níž podmínky v ubytovacích zařízeních v Německu nejsou někdy dostačující. Zařízení pro ubytování žadatelů o mezinárodní ochranu jsou často vzdálena od měst či obydlených částí, nejsou v nich zachovány základní standardy a záruky soukromí. Někteří žadatelé se v pobytových centrech potýkají se zdravotními problémy, podmínky žadatelů v Německu tedy nejsou bezproblémové.
10. Žalobci zopakovali, že z Gruzie odešli zejména kvůli zdravotnímu stavu žalobce. Do Německa se nemohou vrátit, neboť při podání žádosti o mezinárodní ochranu museli německým orgánům předat svou hotovost (700 EUR). Tyto peníze jim nebyly vráceny a nebyly jim vráceny ani lékařské zprávy ke zdravotnímu stavu žalobce. Tvrdili, že jim v Německu byla odepřena lékařská péče a německé úřady neměly zájem jim pomoci.

IV. Vyjádření žalovaného

11. Žalovaný ve svém vyjádření zopakoval stěžejní argumentaci a závěry napadených rozhodnutí, která považuje za dostatečně odůvodněná. V podrobnostech odkázal na odůvodnění těchto rozhodnutí, jakož i na obsah správního spisu. Žalobní námitky neshledal důvodnými.

V. Posouzení věci soudem

12. Žaloba je přípustná. Byla podána oprávněnými osobami (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní; „s. ř. s.“), v zákonné lhůtě (§ 32 odst. 1 zákona o azylu). Krajský soud ve věci rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání, neboť pro tento postup byly splněny zákonem stanovené podmínky (žalobci se ve lhůtě dvou týdnů od doručení výzvy nevyjádřili a žalovaný s rozhodnutím bez jednání souhlasil).
13. Nejprve se krajský soud zabýval tím, zda napadená rozhodnutí netrpí vadou nepřezkoumatelnosti, jak žalobci (byť toliko obecně) namítali, neboť k takové vadě je soud povinen přihlížet z úřední povinnosti. Rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, pokud z jeho odůvodnění nelze seznat důvody, proč správní orgán určitým způsobem rozhodl. Takovou vadou napadená rozhodnutí netrpí, neboť z nich je zřejmé, že k závěru o nepřípustnosti žádostí žalců o mezinárodní ochranu a k závěru, že je na místě jejich předání do Německa, vedla skutečnost, že žalobci podali první žádost o mezinárodní ochranu právě v Německu a žalovaný nezjistil důvody, pro které by k přemístění žalců do této země dojít nemohlo či nemělo.
14. Podle čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III platí, že přemístění do příslušného státu není možné, existují-li závažné důvody se domnívat, že v tomto státě dochází k systematickým (systémovým) nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a podmínky přijetí žadatelů, které

s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv Evropské unie.

15. V tomto typu řízení je žalovaný vždy povinen zabývat se v odůvodnění svého rozhodnutí otázkou, zda přemístění žadatele do příslušného členského státu nevylučuje existence systémových nedostatků ve smyslu uvedeného ustanovení (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2015, č. j. 1 Azs 248/2014-27). Žalovaný má přitom zásadně povinnost shromáždit relevantní podklady o přijímajícím členském státě, aby mohl tuto otázku řádně posoudit (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 1. 2017, č. j. 5 Azs 229/2016-44). Nutno ovšem uvést, že v otázce azylového řízení mezi členskými státy stále platí domněnka vzájemné důvěry (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 6. 2016, č. j. 8 Azs 18/2016 – 52). Pro její vyvrácení musí žadatel uvést hodnověrná tvrzení o systémových nedostatkách v azylovém řízení, jež by důkladně podepřel relevantními důkazy (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 9. 2019, č. j. 5 Azs 252/2019 – 41).
16. Krajský soud má za to, že žalovaný své povinnosti shromáždit relevantní podklady o přijímajícím členském státě dostál, pokud vyšel z Informace OAMP ze dne 17. 2. 2021, Německo, Azylový systém: *Řízení o mezinárodní ochraně, azylová legislativa, zranitelné osoby, dublinský systém, azylová střediska, přijímací podmínky, zajišťování a azylové a dublinské statistiky* (dále též jen „Informace OAMP“). Tato informace byla vypracována mj. v souladu se standardy Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu (EASO), je opatřena množstvím odkazů na zdroje informací, z nichž ve svých zjištěních vychází (např. AIDA – Asylum Information Database, MZV USA, EMN – European Migration Network), včetně zdrojů primárních, vzniklých v zemi původu. Žalobci v žalobě obecně odkázali na zprávu AIDA, informace z tohoto zdroje však jsou v Informaci OAMP zahrnuty.
17. Námitce nedostatečně zjištěného skutkového stavu krajský soud přisvědčit nemohl. Shromážděné informace se zabývají všemi relevantními aspekty azylového řízení v Německu. Jakkoli se i zde vyskytují některé dílčí problémy (mezi ubytovacími středisky jsou rozdíly, jsou zde sdílené toalety a koupelny), nejedná se rozhodně o nedostatky systémového charakteru ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III, tj. takové nedostatky, jež by pro žalobce mohly představovat nebezpečí nelidského či ponižujícího zacházení (srov. rozhodnutí velkého senátu ESLP ze dne 21. 1. 2011, č. 30696/09 ve věci M. S. S. proti Belgii a Řecku). Skutečnost, že zařízení pro ubytování žadatelů o mezinárodní ochranu jsou často vzdálena od měst či obydlených částí, takové nebezpečí nepředstavuje, ostatně obdobně tomu tak je i v České republice. Pokud žalobci obecně poukázali na to, že v zařízení pro ubytování žadatelů nejsou zachovány „základní standardy“ (což blíže nerozvedli) či „záruky soukromí“, jako určitý diskomfort jistě může být vnímána nutnost používat sdílené toalety a koupelny; nejedná se však o skutečnost, která by bránila přemístění žalobců. Co se týká délky řízení o žádosti o mezinárodní ochranu v Německu, z Informace OAMP nevyplývá, že by v tomto ohledu docházelo k prodávám; ostatně o žádosti žalobce již bylo rozhodnuto. Nelze tedy bez dalšího přisvědčit námitce žalobců, že by v Německu nedocházelo k rozhodování o žádostech o mezinárodní ochranu v přiměřené lhůtě, resp. že by nepřiměřená délka azylového řízení v Německu dle aktuálních informací byla systémovým nedostatkem tohoto řízení.

18. Důvodem, pro který žalobci odjeli z Německa do České republiky, bylo přesvědčení, že jim zde nechtějí pomoci a že žalobce měl příliš dlouho čekat na lékařské vyšetření. Rovněž poukázali na nedostatek finančních prostředků, který má bránit jejich návratu do Německa. Z vyjádření žalobců vyplynulo, že žalobce byl lékařem v pobytovém středisku vyšetřen, několikrát obdržel žádanky na vyšetření. Na ta se však dosud nedostal (poprvé z důvodu nedorozumění týkajícího se vystavení žádanky, poté z důvodu čekacích lhůt pro nedostatečné kapacity). Z informace OAMP (s. 9) vyplývá, že přístup žadatelů o mezinárodní ochranu k lékařské péči v Německu se liší podle jednotlivých spolkových zemí. Například v Berlíně a Hamburku mají žadatelé právo navštívit jakéhokoliv lékaře bez předchozího schválení úřadů, jinde musí návštěvu lékaře úřady schválit a doklad opravňující k lékařské péči je vydán pouze po 15 měsících od podání žádosti. Do té doby mají žadatelé nárok na lékařskou péči pouze v akutních případech. Takové zjištění však rovněž není důvodem, který by přemístění žalobců s přihlédnutím k čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III bránil (viz dále).
19. Žalobcům nelze přisvědčit, že by žalovaný nezohlednil individuální okolnosti jejich případu. Tyto okolnosti v napadených rozhodnutích vyhodnotil ve vazbě na možnou aplikaci čl. 17 nařízení Dublin III, podle něhož se může odchýlně od čl. 3 odst. 1 každý členský stát rozhodnout posoudit žádost o mezinárodní ochranu, i když podle kritérií stanovených tímto nařízením není příslušný. Z bodu 17 preambule tohoto nařízení vyplývá, že prostor pro diskreční oprávnění vzniká zejména „z *humanitárních důvodů a z důvodů solidarity, aby bylo možné sloučit dohromady rodinné příslušníky*“.
20. Žalovaný v napadených rozhodnutích uvedl, v jakých situacích přichází aplikace čl. 17 nařízení Dublin III v úvahu (humanitární důvody, rodinné důvody), přičemž neshledal, že by u žalobců byly tyto důvody naplněny. Žalobce má zdravotní komplikace, nejedná se však o takové zdravotní obtíže, kvůli kterým by nebyl schopen přesunu zpět do Německa. V této zemi mu bude poskytnuta v případě potřeby akutní lékařská pomoc. Čekací doba na jiná (odborná) lékařská vyšetření odvisí od toho, v jaké spolkové zemi by byli žalobci umístěni. Nutno podotknout, že i v České republice jsou na vyšetření u odborných lékařů, případně na operační zákroky, s ohledem na omezené kapacity různě dlouhé čekací doby. Žalobkyně sama žádné aktuální zdravotní obtíže nemá.
21. Nedostatek finančních prostředků žalobců rovněž není důvodem, pro který by nemohla či neměla být aplikována základní pravidla dublinského systému posuzování jednotlivých žádostí o mezinárodní ochranu. Žalobci měli v Německu zajištěno ubytování a byly jim pravidelně poskytovány finanční prostředky na uspokojení základních životních potřeb. Dle Informace OAMP (s. 7) nebyly hlášeny žádné případy, kdy by se navrátilci po příjezdu do Německa potýkali s problémy s opětovným přístupem k azylovému řízení nebo s jinými problémy. Nedostatek finančních prostředků žalobců proto nevzbuzuje důvodnou obavu, že by žalobci mohli být ve Spolkové republice Německo vystaveni nelidskému či ponižujícímu zacházení např. z důvodu, že by neměli kde bydlet či z čeho uspokojovat svoje základní životní potřeby. Subjektivní dojem žalobců, že v České republice jsou lidé vstřícnější, nemůže být důvodem, pro který by bylo na místě žalobě vyhovět.

VI. Závěr a náklady řízení

22. Krajský soud s ohledem na výše uvedené dospěl k závěru, že se žalovaný v napadeném rozhodnutí možností předání žalobců do Německa s ohledem na čl. 3 odst. 2 a s čl. 17 nařízení Dublin III zabýval dostatečně a jeho úvahy mají oporu v podkladech správního spisu, které ze strany žalobců zpochybněny nebyly. Proto žalobu jako nedůvodnou zamítl dle § 78 odst. 7 s. ř. s.
23. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobci nebyli úspěšní, nemají proto právo na náhradu nákladů řízení, procesně úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 16. února 2022

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýřová, Ph.D.
samosoudkyně